

بررسی نقش فرهنگ شهروندی در کاهش تمایل به ارتکاب جرم

عباس همتی بروجنی^۱، دکتر حجت الله مرادی پردنجانی^۲

۱۰۷-۱۲۱/

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۳/۱۱/۱۰

تاریخ وصول: ۱۳۹۳/۱۰/۱۵

چکیده

این مقاله که به تبیین رابطه میان فرهنگ شهروندی با تمایل به ارتکاب جرم پرداخته است به دنبال این است تا میزان تأثیر ابعاد فرهنگ شهروندی را در تمایل شهروندان به ارتکاب جرم تبیین نماید. طرح آن از نوع توصیفی بوده که به روش همبستگی انجام شده است. جامعه تحقیق را کلیه شهروندان استان تشکیل می دهند که از میان آنها تعداد ۱۴۷ نفر به روش نمونه گیری طبقه ای انتخاب شده اند. ابزار اندازه گیری تحقیق نیز پرسشنامه ای ۲۸ سؤالی می باشد که پایایی آن ۰/۸۷ می باشد. داده های به دست آمده نیز با استفاده از آزمون t، همبستگی و تحلیل رگرسیون تجزیه و تحلیل و نتایج نشان داد که میزان فرهنگ شهروندی در شهر از حد میانگین بالاتر است و میانگین مؤلفه مسئولیت پذیری نسبت به مؤلفه های دیگر بیشتر است. میانگین میزان تمایل به ارتکاب جرم در نمونه های مورد مطالعه از میانگین کل نمونه ها بالاتر نیست و پایین است. متغیر فرهنگ شهروندی با تمایل به ارتکاب جرم رابطه معنادار و منفی از لحاظ آماری دارد و هر اندازه فرهنگ شهروندی بالا باشد به همان میزان تمایل به ارتکاب جرم پائین خواهد آمد و متغیر مشارکت اجتماعی بیشترین ارتباط را با میزان تمایل به ارتکاب جرم دارد.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

رساله علمی علوم انسانی

واژگان کلیدی: فرهنگ شهروندی، تمایل، ارتکاب جرم، متغی.

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد حقوق جزا و جرم شناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهرکرد (نویسنده مسئول) (abashemati۲@gmail.com)

۲- عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهرکرد

مقدمه

انسان موجودی است که در سایه حیات اجتماعی به زندگی انسانی رسیده است، اگر حیات اجتماعی از انسان حذف شود، آدمی هرگز موفق نخواهد شد خویشتن را بسازد و به اصول و ضوابط و حقوق فردی و اجتماعی آشنا شود. حیات اجتماعی انسانها در مواردی به علل و انگیزه هایی دچار عوارض و اختلالاتی می شود که عامل پدید آورنده و یا عارضه و اختلال مورد نظر را آسیب اجتماعی می نامیم. رواج شهرنشینی و مهاجرت، توریسم، ارتباطات فرهنگی و تغییر در عقاید و سنن و کاهش تأثیر نفوذ خانواده ها به همراه عوامل اقتصادی، اجتماعی، زیست محیطی، روحی و روانی و عوامل ژنتیکی از نظر حقوقی و جامعه شناختی دلایلی بر بروز رفتارهای خلاف هنجارهای پذیرفته شده اجتماعی می باشند (نجفی ابرند آبادی، ۱۳۷۴: ۷۶). پدیده ارتکاب جرم همواره از مسایل مهمی است که از جنبه های مختلف جامعه شناسی، روانشناختی و فرهنگی بایستی مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرد. در جرم شناسی به پدیده ای که پدیده های دیگر از آن ایجاد می شوند، علت می گویند و پدیده ایجاد شده را معلول گویند. علت چیزی است که مستقیماً در بروز جرم نقش دارد و مستقیماً موجب بروز جرم می شود و آفریننده جرم است در واقع اگر چند عامل با هم جمع شوند و جرمی را پدید آورند، مجموع آن علل می نامند (کی نیا، ۱۳۸۴).

برخی عوامل در گرایش و تمایل افراد به ارتکاب جرم مؤثرند که بایستی مورد بررسی قرار بگیرند، اما با توجه به اینکه این مقاله به بررسی فرهنگ شهروندی با تمایل به ارتکاب جرم پرداخته است، به جای پرداختن به عوامل مؤثر در ارتکاب جرم به موضوع گرایش و تمایل به ارتکاب جرم و همچنین تأثیر عوامل فرهنگی و به ویژه فرهنگ شهروندی در تمایل به ارتکاب جرم پرداخته است. گرچه از فرهنگ به عنوان سبک کلی زندگی انسانی یاد می شود (مردانی و کاظمی، ۱۳۸۱)، ولی این سبک زندگی

از تعاملات انسانی شکل می‌گیرد و فرهنگ شهروندی متأثر از سازه‌ای انسان ساز و جمعی است که الزاماتی را در قالب ارزش‌ها و هنجارها به زندگی انسانی وارد ساخته است (شاه طالبی و همکاران، ۱۳۸۸). فرهنگ شهروندی در قالب ارزش‌ها و هنجارهایی که بیانگر شیوه زندگی و شکل دهنده تعاملات انسانی در بافت نوین زندگی جمعی و روی هم رفته، قابلیت‌های اکتسابی است تعریف می‌شود (فاطمی نیا، ۱۳۸۶، کاووسی و کفاشی، ۱۳۸۹).

مسائل فرهنگی جامعه و پایبندی یک جامعه به آداب و رسوم یک عامل دیگر در پیش بینی احتمال وقوع آسیب اجتماعی در یک جامعه است. هر چقدر افراد به سنن و آداب فرهنگی خود پایبندی بیشتری داشته باشند احتمال وقوع آسیب اجتماعی کمتر خواهد بود (شرفی، ۱۳۹۲). شجاعی (۱۳۹۲) نیز معتقد است که فقر فرهنگی بیش از فقر مالی در ارتکاب جرم بین افراد نقش دارد و یکی از دلایل عمده ارتکاب جرم به شمار می‌رود (شجاعی، ۱۳۹۲).

به نظر میرسد این عوامل فرهنگی چنانچه گسترش یابند از ارتکاب جرم خواهند کاست (پرورش، ۱۳۸۹). مقوله عوامل فرهنگی همچون فرهنگ خانواده، آداب و رسوم، فرهنگ آموزش و مطالعه، خرده فرهنگ دوستان و همسالان و تربیت دینی از تمایل افراد به ارتکاب جرم جلوگیری به عمل خواهد آورد. یکی از مفاهیم نوینی که در عرصه فرهنگی بحث می‌شود، فرهنگ شهروندی است که بایستی رابطه آن با میزان تمایل به ارتکاب جرم مورد بررسی قرار گیرد. بنابراین هدف اصلی مقاله حاضر تبیین رابطه میان ابعاد و مؤلفه‌های فرهنگ شهروندی با تمایل به ارتکاب جرم است.

پیرامون ارتباط فرهنگ با تمایل به رفتار جنایی دو دیدگاه جامعه‌شناسی و روانشناسی مطرح است که چارچوب نظری مقاله حاضر را تشکیل می‌دهد. در دیدگاه جامعه‌شناسی به ارتباط بین متغیرهای مختلف رفتار جنایی مانند سن، نژاد، وضعیت اجتماعی

و اقتصادی اهمیت داده می شود و نیز ارتباطات بین فردی و سطح فرهنگی را که رابطه معناداری با انواع معینی از جرم دارد، نشان می دهد. دیدگاه جامعه شناسی، همچنین به عواملی که در محیط بر رفتار جنایی مؤثر است مانند زمان، مکان و کیفیت وقوع جرم تأکید می کند. جامعه شناسان جرم را در بطن نظریات مختلف تحلیل کرده اند. از میان این نظریات جامعه شناسی می توان به نظریه فشارهای ساختاری، نظریه انتقال فرهنگی، نظریه تضاد، نظریه برچسب و نظریه کنترل اجتماعی اشاره نمود (ستوده و همکاران، ۱۳۷۶).

بر اساس نظریه فشارهای ساختاری، رفتارهای انحرافی نتیجه فشارهای اجتماعی دانسته می شود (لینچ، ۱۳۷۶: ۵۷). در نظریه انتقال فرهنگی بر روی سرایت رفتار مثبت و منفی از طریق فرهنگ پذیری و یادگیری اجتماعی تأکید می شود (فرجاد، ۱۳۷۷: ۱۷۸).

طبق نظریه تضاد جامعه مجموعه ای از اجزای متکثر و ترکیبی از گروه های متعدد، مستقل و رقیب و برخورد از دیدگاه ها، علایق و منافع متضادی است که عنصر قدرت آنها در نظامی خاص کنار هم قرار داده می دهد و بدین وسیله، ثبات اجتماعی تأمین می شود (سلیمی و همکاران، ۱۳۸۰: ۳۳). بر اساس نظریه برچسب رفتار انحرافی به میزان احترام مردم به قانون بستگی دارد. عده ای از افراد به واسطه برچسبهایی که از جامعه دریافت می کنند بزهکار شناخته می شوند، حتی اگر واقعا بزهکار نباشند (ستوده، ۱۳۷۹: ۱۳۲).

در دیدگاه روانشناختی نیز بر تمامی صفات روانی و ویژگی های شناختی افراد که باعث می شود روانشناسان آنها را به عنوان عاملی مهم در شناخت و کنترل رفتار در نظر بگیرند اشاره می شود (Bortol, 1995).

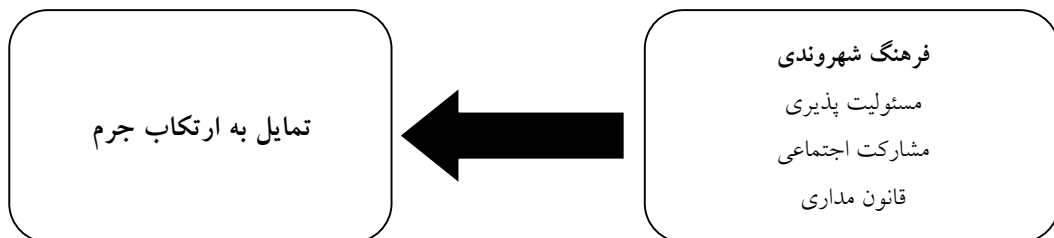
ضمن بررسی های به عمل آمده پیرامون موضوع دریافتیم که در رابطه با موضوع حاضر تحقیقاتی انجام شده است که در زیر به مهمترین آنها اشاره می شود. پرورش (۱۳۸۹) در تحقیقی با هدف بررسی رابطه میان عوامل فرهنگی و ارتکاب جرم به بررسی رابطه پنج عامل فرهنگی (فرهنگ خانواده، آداب و رسوم، فرهنگ آموزش و مطالعه، خرده فرهنگ دوستان و همالان (همسالان) و تربیت دینی) با ارتکاب جرم پرداخت. نتایج ضریب همبستگی هر کدام از عوامل فرهنگ خانواده، آداب و رسوم، فرهنگ آموزش و مطالعه، خرده فرهنگ دوستان و همسالان و تربیت دینی در سطح $p < 0/05$ رابطه معنا داری را با ارتکاب جرم وجود دارد (پرورش، ۱۳۸۹).

مردانی و کاظمی (۱۳۹۰) نیز در بررسی رابطه میان مصرف کالای فرهنگی با احساس امنیت اجتماعی دریافتند که بین میزان مصرف کالای فرهنگی (رفتار فرهنگی) با احساس امنیت اجتماعی دانش آموزان رابطه معنی داری وجود دارد و هر اندازه مصرف کالای فرهنگی بیشتر باشد آنان احساس امنیت اجتماعی بیشتری دارند (مردانی و کاظمی، ۱۳۹۰).

عبداللهی (۱۳۹۲) در بررسی رابطه میان مصرف کالای فرهنگی با میزان تمایل به ارتکاب جرم نشان داد که بین میزان مصرف کالای فرهنگی با تمایل افراد به ارتکاب جرم تفاوت منفی و معنی داری وجود دارد و هر اندازه در افراد مصرف کالای فرهنگی بیشتر باشد به همان میزان تمایل کمتری به ارتکاب جرم دارند (عبداللهی، ۱۳۹۲).

مدل مفهومی

با توجه به نظریات مطرح شده و تحقیقات انجام گرفته پیرامون موضوع در این مقاله از مدل مفهومی زیر برای تبیین رابطه میان فرهنگ شهروندی با تمایل به ارتکاب جرم استفاده شده است.

شکل ۱: مدل مفهومی

فرضیات

با توجه به مدل مفهومی بالا در این مقاله فرضیات زیر مورد آزمون قرار گرفته است.

- ۱- فرهنگ شهروندی در شهر بروجن بالاتر از میانگین است.
- ۲- تمایل به ارتکاب به جرم در شهر بروجن پایین تر از میانگین است.
- ۳- بین فرهنگ شهروندی با تمایل به ارتکاب جرم رابطه منفی و معناداری وجود دارد.
- ۴- ابعاد و مؤلفه های فرهنگ شهروندی در کاهش تمایل به ارتکاب جرم تأثیر معنی داری دارند.

روش شناسی

با توجه به اینکه هدف اصلی این مقاله بررسی تأثیر فرهنگ شهروندی بر کاهش میزان تمایل به ارتکاب جرم می باشد و در پیشگیری از ارتکاب جرم کمک می نماید از لحاظ هدف، کاربردی می باشد و به لحاظ طرح نیز در زمره طرح های توصیفی به شمار می رود و همچنین از آن جایی که به تحلیل رابطه میان فرهنگ شهروندی با میزان تمایل به ارتکاب جرم می پردازد از نوع همبستگی است.

با عنایت به اینکه موضوع این مقاله مربوط به شهر بروجن می باشد جامعه آماری آن را شهروندان بروجنی تشکیل می دهند که از میان آنها به روش نمونه گیری طبقه ای تعداد ۱۴۸ نفر انتخاب شده اند.

جدول شماره ۱

متغیر	میانگین	انحراف معیار	تعداد	نمره معیار	t	d.f	Sig
فرهنگ شهروندی (کل)	۴۳/۹۵	۷/۹۴	۱۴۷	۳۹	۵۱/۴۶	۱۴۶	۰/۰۰۰
مسئولیت پذیری	۹/۷۵	۲/۹۵	۱۴۷	۹	۲۷/۵۵	۱۴۶	۰/۰۰۰
مشارکت اجتماعی	۲۱/۶۹	۵/۲۹	۱۴۷	۲۱	۴۷/۳۵	۱۴۶	۰/۰۰۰
قانون مداری	۹/۴۴	۲/۹۷	۱۴۷	۹	۲۶/۲۹	۱۴۶	۰/۰۰۰

برای گردآوری داده های تحقیق از یک پرسشنامه که در برگیرنده ۲۸ سؤال می باشد و پایایی آن ۰/۸۷ بدست آمده است و بنابر منابع موجود پایایی بالایی می باشد، استفاده شده است.

یافته ها

برای تحلیل داده ها در این مقاله از آزمون t، همبستگی و تحلیل رگرسیون استفاده شده است. ضمناً تمامی محاسبات با استفاده از نرم افزار spss انجام شده است. در ادامه نتایج مربوط به آزمون فرضیات و نتایج تحلیل رگرسیون آمده است.

فرضیه ۱: فرهنگ شهروندی در شهر بروجن بالاتر از میانگین است.

برای سنجش فرهنگ شهروندی در شهر بروجن ۳ متغیر مسئولیت پذیری، مشارکت اجتماعی و قانون مداری در نظر گرفته شد. نمره معیار از طریق محاسبه نمره متوسط

هر متغیر به دست آمده است. در جدول ۱ میانگین و نمره معیار نمونه ها در متغیرهای مورد بررسی آمده است.

جدول ۲: نتایج آزمون t میزان فرهنگ شهروندی

متغیر	میانگین	انحراف معیار	تعداد	نمره معیار	t	d.f	Sig
تمایل به ارتکاب جرم نمره (کلی)	۹/۵۷	۸/۶۱	۱۴۷	۳۰	۱۳/۴۷	۱۴۶	۰/۹۳۴

همان طور که در جدول ۲ مشاهده می شود، متغیرهای مسئولیت پذیری، مشارکت اجتماعی و قانون مداری به عنوان مؤلفه های فرهنگ شهروندی از طریق مقایسه با نمره معیار، انحراف معیار، آزمون t و سطح معناداری تحلیل شده اند. نتایج این جدول نشان می دهد که:

میانگین نمره فرهنگ شهروندی (کلی) در شهر بروجن ۴۳/۹۵ است که از میزان متوسط نمره معیار ۳۹ بالاتر است و این مقدار در سطح ($p=0$ و $t=51/46$) معنادار است، بنابراین میزان فرهنگ شهروندی (کلی) در شهر بروجن از حد میانگین بالاتر است.

نتایج همچنان نشان می دهد که میانگین نمره مسئولیت پذیری شهروندان بروجنی ۹/۷۵ است که از میزان متوسط نمره معیار ۹ بالاتر است و این مقدار در سطح ($p=0$ و $t=27/55$) معنادار است.

همچنین میانگین نمره مشارکت اجتماعی شهروندان ۲۱/۶۹ است که از میزان متوسط نمره معیار ۲۱ بالاتر است و نهایتاً این مقدار در سطح ($p=0$ و $t=47/35$) معنادار است.

میانگین نمره قانون مداری شهروندان نیز ۹/۴۴ است که از میزان متوسط نمره معیار ۹ بالاتر است و این مقدار در سطح ($p=0$ و $t=26/29$) معنادار است.

با توجه به نتایج مندرج در جدول ۱ در می یابیم که میانگین مؤلفه مسئولیت پذیری نسبت به مؤلفه های دیگر بیشتر است. بنابراین فرضیه ۱ با توجه به ابعاد مسئولیت پذیری، مشارکت اجتماعی و قانون مداری تأیید می شود.

فرضیه ۲: میزان تمایل شهروندان بروجنی به ارتکاب جرم پائین تر از میانگین است.

برای سنجش میزان تمایل به ارتکاب جرم ۱ متغیر در نظر گرفته شد. نمره معیار از طریق محاسبه نمره متوسط هر متغیر به دست آمد است. در جدول ۲ میانگین و نمره معیار نمونه ها در تمایل به ارتکاب جرم آمده است.

جدول ۳: نتایج آزمون t میزان تمایل به ارتکاب جرم

متغیر	میانگین	انحراف معیار	تعداد	نمره معیار	t	d.f	Sig
تمایل به ارتکاب جرم نمره(کلی)	۹/۵۷	۸/۶۱	۱۴۷	۳۰	۱۳/۴۷	۱۴۶	۰/۹۳۴

همان طور که در جدول ۳ مشاهده می شود، متغیر تمایل به ارتکاب جرم (کل) از طریق مقایسه با نمره معیار، انحراف معیار، آزمون t و سطح معناداری تحلیل شده است. نتایج این جدول نشان می دهد که میانگین نمره تمایل به ارتکاب جرم شهروندان بروجنی ۹/۵۷ است که از میزان متوسط نمره معیار ۳۰ پائین تر است و این مقدار در سطح ($p=0/934$ و $t=13/47$) معنادار نیست، بنابراین میزان تمایل به ارتکاب جرم در نمونه های مورد مطالعه از حد میانگین بالاتر نیست.

با توجه به نتایج مندرج در جدول ۳ در می یابیم که میانگین میزان تمایل به ارتکاب جرم در نمونه های مورد مطالعه از میانگین کل نمونه ها بالاتر نیست و پایین است.

فرضیه ۳: بین فرهنگ شهروندی با میزان تمایل به ارتکاب جرم رابطه منفی و معنی داری وجود دارد.

ضریب همبستگی ($-0/30$) و سطح معنی داری ($\text{Sig}: 0$) به دست آمده نشان دهنده رابطه ای معنی دار و منفی میان دو متغیر (فرهنگ شهروندی با تمایل به ارتکاب جرم) در سطح $0/01$ و $0/05$ می باشد و این فرضیه که بین متغیر میزان فرهنگ شهروندی با تمایل به ارتکاب جرم رابطه ای معنی دار و منفی وجود دارد پذیرفته می شود و می توان نتیجه گیری نمود متغیر فرهنگ شهروندی با تمایل به ارتکاب جرم رابطه معنادار و منفی از لحاظ آماری وجود دارد و هر اندازه فرهنگ شهروندی بالا باشد به همان میزان تمایل به ارتکاب جرم پایین خواهد آمد.

همچنین نتایج نشان داد که بین دو متغیر مسئولیت پذیری با تمایل به ارتکاب جرم با ضریب همبستگی ($0/022$) و سطح معنی داری ($\text{Sig}: 0/794$) رابطه ای معنی داری در سطح $0/01$ و $0/05$ وجود ندارد.

بین دو متغیر مشارکت اجتماعی با تمایل به ارتکاب جرم با ضریب همبستگی ($-0/40$) و سطح معنی داری ($\text{Sig}: 0$) رابطه ای معنی داری در سطح $0/01$ و $0/05$ وجود دارد. و همچنین بین دو متغیر قانون مداری با تمایل به ارتکاب جرم با ضریب همبستگی ($-0/21$) و سطح معنی داری ($\text{Sig}: 0/012$) رابطه ای معنی داری در سطح $0/01$ و $0/05$ وجود دارد. همچنین نتایج نشان داده که متغیر مشارکت اجتماعی بیشترین ارتباط را با میزان تمایل به ارتکاب جرم دارد.

جدول ۴: نتایج آزمون رابطه فرهنگ شهروندی با تمایل به ارتکاب جرم

نتیجه	Sig	ضریب همبستگی	متغیر ملاک	متغیر پیش بین
تأیید فرضیه	۰/۰۰۰	-۰/۳۰	تمایل به ارتکاب جرم	فرهنگ شهروندی (کل)
رد فرضیه	۰/۷۹۴	۰/۰۲۲	تمایل به ارتکاب جرم	مسئولیت پذیری
تأیید فرضیه	۰/۰۰۰	-۰/۴۰	تمایل به ارتکاب جرم	مشارکت اجتماعی
رد فرضیه	۰/۲۷۸	۰/۰۹	تمایل به ارتکاب جرم	قانون مداری

فرضیه ۴: ابعاد و مولفه های فرهنگ شهروندی در کاهش تمایل به ارتکاب جرم تأثیر معنی داری دارند.

برای بررسی تأثیر ابعاد و مؤلفه های فرهنگ شهروندی بر ارتکاب جرم از تحلیل رگرسیون استفاده شده است ضریب تبیین ۰/۱۷۱ نشان می دهد که ۱۷/۱ از تغییرات مربوط به کاهش تمایل شهروندان به ارتکاب جرم با فرهنگ شهروندی آنان تبیین می شود و بقیه تغییرات به متغیرهای دیگر مربوط است. همچنین نتایج نشان می دهد که از میان مؤلفه های فرهنگ شهروندی تأثیر مولفه مشارکت اجتماعی بر کاهش تمایل ارتکاب جرم معنادار است اما تأثیر دو مؤلفه مسئولیت پذیری و قانون مداری معنی دار نشده است.

جدول ۵: ضرایب رگرسیونی متغیرها

متغیر	ضریب همبستگی	ضریب تبیین	B	Beta	t	معنی داری	نتیجه
ثابت			۲۲/۵۷۹	-	۷/۵۷۲	۰/۰۰۰	-
مسئولیت پذیری	۰/۴۱	۰/۱۷۱	۰/۲۳۳	۰/۰۷۹	۰/۹۴۱	۰/۳۴۹	تأثیر غیر معنی دار

مشارکت اجتماعی	-۰/۶۸۹	-۰/۰۴۴	-۰/۱۷۷	۰/۰۰۰	تأثیر معنی دار
قانون مداری	-۰/۱۲۸	-۰/۴۰۶	-۰/۰۱۵	۰/۶۰۸	تأثیر غیر معنی دار

در جدول ۵ همچنین ضرایب همبستگی رگرسیونی آمده است، با توجه به ستون معنی داری (Sig) ملاحظه می شود که فقط تأثیر مولفه مشارکت اجتماعی معنی دار شده است و مؤلفه های مسئولیت پذیری و قانون مداری معنی دار نشده اند.

نتیجه گیری

با توجه به مطالعات فوق و تحلیل داده ها آنچه که به عنوان نتیجه و برآیند این تحقیق قابل استنباط است وجود رابطه معنی دار بین سطح فرهنگ شهروندی با میزان ارتکاب جرم است. با این توضیح که هر اندازه فرهنگ شهروندی بالا باشد به همان میزان تمایل به ارتکاب جرم در شهر بروجن کمتر خواهد بود. لذا می توان با کنترل مهاجرت به شهر بروجن از شهر ها و مناطق مختلف همچنین بالا بردن مسئولیت پذیری شهروندان بروجنی و مشارکت آنان در فعالیت های جمعی و گروهی به همراه ارتقای قانون مداری آنها در بالا بردن سطح فرهنگ شهروندی در بین شهروندان تلاش نمود. البته برای بالا بردن سطح هر کدام از عوامل پیش گفته ابزارهایی موجود است. مانند پایین آوردن سن ازدواج در بین جوانان شهر، مناسب نمودن کیفیت آموزش و پرورش در سطح شهر، برگزاری مراسمات مذهبی و مناسبتی در سطح گسترده در شهر بروجن به منظور هرچه بیشتر درگیر کردن شهروندان در اینگونه مراسمات و همچنین ایجاد مراکز فرهنگی متناسب با علایق شهروندان. نتایج این تحقیق با نظریات انتقال فرهنگی که به اهمیت رفتار فرهنگی در کاهش جرایم تأکید داشت و همچنین نظریه برچسب

رفتار انحرافی که بیان کرد رفتار انحرافی به میزان احترام شهروندان به قانون بستگی دارد همسو و هم جهت بوده و همخوانی دارد. همچنین با نتایج حاصل از تحقیقات پرورش (۱۳۸۹)؛ مردانی و کاظمی (۱۳۹۰) و عبداللهی (۱۳۹۲) که نشان دادند عوامل فرهنگی بر افزایش احساس امنیت و کاهش تمایل به ارتکاب جرم تأثیر دارد، همسو و هم جهت بوده و نتایج آن ها را تأیید می کند.

نتایج این تحقیق می تواند به مسئولان فعال در حوزه فرهنگ شهروندی همچون اداره آموزش و پرورش شهرستان، اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی شهرستان و همچنین معاونت پیشگیری از وقوع جرم نیروی انتظامی و دادگستری شهرستان در جهت پیشگیری از وقوع جرم کمک نماید. همچنین نتایج این تحقیق می تواند به بالا بردن سطح فرهنگ شهروندی کاهش تمایل شهروندان به ارتکاب جرم نیز کمک نماید.

فهرست منابع:

- پرورش، محمد(۱۳۸۹)، رابطه ی عوامل فرهنگی افراد با میزان ارتکاب جرائم در شهر اصفهان در ده سال اخیر، پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان.
- ستوده، هدایت الله(۱۳۸۴)، آسیب شناسی اجتماعی، تهران: افرنک.
- ستوده و همکاران، هدایت الله(۱۳۷۶)، روانشناسی جنایی، تهران: انتشارات آوای نور.
- سلیمی و همکاران، علی(۱۳۸۰)، جامعه شناسی کجروی، قم: انتشارات پژوهشکده حوزه و دانشگاه.
- شاه طالبی، بدری و همکاران (۱۳۸۹)، تدوین مؤلفه های فرهنگ شهروندی در حیطه هویت ملی و جهانی، فصلنامه رهبری و مدیریت آموزشی، دانشگاه آزاد گرمسار، سال چهارم، شماره دوم: ۷۳-۹۶.
- شجاعی، مهدی(۱۳۹۲)، فقر فرهنگی یکی از دلایل عمده ارتکاب جرم است، خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران استان بوشهر.
- شرفی، یحیی(۱۳۹۲)، آسیب های اجتماعی و عوامل موثر بر آن.
- عبداللهی، پریسا(۱۳۹۲)، بررسی رابطه میان مصرف کالای فرهنگی با تمایل به ارتکاب جرم، (گزارش منتشر نشده) دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهرکرد.
- فاطمی نیا، سیاوش(۱۳۹۰)، فرهنگ شهروندی: محصول و محمل حاکمیت خوب، سازمان کارا و شهروند فعال، فصلنامه علمی پژوهشی رفاه اجتماعی، سال هفتم، شماره ۲۶.
- فرجاد، محمد حسین(۱۳۷۷)، آسیب شناسی اجتماعی، چاپ هفتم، تهران: انتشارات بدر.

- کاووسی، ا و کفاشی (۱۳۸۹)، تاثیر مدیریت امکانات شهری بر فرهنگ شهروندی، پژوهشنامه، مرکز مطالعات استراتژیک دفتر تشخیص مصلحت نظام: ۵۸-۳۸.
- کی نیا، مهدی (۱۳۸۴)، مبانی جرم شناسی، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
- لینچ، کوین (۱۳۷۶)، تئوری شکل خوب شهر، ترجمه سید حسین بحرینی، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
- مردانی، پروانه و کاظمی، محمدعلی (۱۳۹۰)، بررسی رابطه میان مصرف کالای فرهنگی با احساس امنیت اجتماعی، طرح پژوهشی دفتر تحقیقات کاربردی نیری انتظامی استان چهارمحال و بختیاری.
- نجفی ابرندآبادی، علی حسین (۱۳۷۴)، مسئولیت کیفری بین المللی، مجله تحقیقات حقوقی، دانشگاه شهید بهشتی، شماره ۱۵.
- (Online: www.Alleme.Masjedum.com)
- Bartol, Curt, R. (۱۹۹۵). Criminal Behavior. USA.